

Комбинаторна теорија бројева

прва-5.1 верзија: 28.3.2016.

Душан Ђукчић

1. Дат је 25-цифрен број без деветки у децималном запису. Доказати да можемо да увећамо две његове једнаке цифре за 1 тако да добијемо број који није делив са 7.
2. Скуп M се састоји од 1985 различитих простих бројева, од којих ниједан нема прост делилац већи од 26. Доказати да се из скupa M могу изабрати четири различита броја чији је производ четврти степен.
3. Подскуп M скупа $\{1, 2, 3, \dots, 15\}$ је такав да производ никоја три различита елемента M није квадрат. Колико највише елемената може имати M ?
4. Колико највише природних бројева се може изабрати из скупа $\{105, 106, \dots, 210\}$ тако да су свака два узајамно проста?
5. Дато је 8-елементни подскуп A скупа $\{1, 2, \dots, 17\}$. Доказати да постоји $k > 0$ такво да једначина $x - y = k$ има бар три решења у A .
6. Дати су цели бројеви $0 < a_1 < a_2 < \dots < a_{101} < 5050$. Доказати да постоје различити a_i, a_j, a_k, a_l такви да $5050 | a_i + a_j - a_k - a_l$.
7. Дат је 101-елементни подскуп A скупа $S = \{1, 2, \dots, 1\ 000\ 000\}$. Доказати да постоје бројеви $t_1, t_2, \dots, t_{100}$ из S такви да су скупови $A_j = \{x + t_j \mid x \in A\}$ за $j = 1, 2, \dots, 100$ међусобно дисјунктни.
8. У подскупу S скупа $\{1, 2, \dots, 2011\}$, никоја два елемента се не разликују за 4 или 7. Колико највише елемената може имати скуп S ?
9. Доказати да се бројеви $1, 2, \dots, 2013$ не могу распоредити по кругу тако да за свака два суседна броја x, y важи $503 \leq |x - y| \leq 1005$.
10. Доказати да се сви природни бројеви могу распоредити у 100 непразних скупова тако да не постоје три броја a, b, c из три различита подскупа за које је $a + 99b = c$.
11. Нека је n природан број. Скуп $\{1, 2, \dots, 3n\}$ је подељен на 3 (дисјунктна) n -елементна скупа A, B, C . Да ли је увек могуће изабрати бројеве x, y, z , по један из сваког скупа, тако да је $x + y = z$?
12. Да ли постоји природан број $n > 1$ са следећим својством: скуп $\mathbb{N}$ може да се разложи на n непразних подскупова тако да збир ма којих $n - 1$ бројева из $n - 1$ различитих подскупова увек припада преосталом подскупу?
13. Одредити најмањи број n подскупова на које је могуће разложити скуп $M = \{1, 2, \dots, 40\}$, тако да ниједан подскуп не садржи три (не обавезно различита) елемента a, b, c за које је $a = b + c$.
14. Дат је скуп S са n различитих реалних бројева. За природан број $k \leq n$, посматрајмо збире облика $x_1 + x_2 + \dots + x_k$, где су $x_1, x_2, \dots, x_k$ различити елементи S . Доказати да T садржи бар $k(n - k) + 1$ различитих елемената.
15. Дато је 2000 целих бројева $-1000 \leq a_1, a_2, \dots, a_{2000} \leq 1000$ са збиром 1. Доказати да међу њима постоји неколико (бар један) са збиром 0.
16. Нека је $p \geq 3$ прост број и $a_1, a_2, \dots, a_{p-2}$ природни бројеви такви да $p \nmid a_k(a_k^k - 1)$ за све k . Доказати да се међу овим бројевима може одабрати неколико тако да је њихов производ конгруентан са 2 по модулу p .

17. Нека је p прост број и $k \leq p$. Дат је скуп $A = \{a_1, a_2, \dots, a_{2k-1}\}$ природних бројева, међу којима никојих k не дају исти остатак по модулу p . Доказати да се међу збирома по k од ових бројева по модулу p појављује бар k различитих.
18. Ако је p природан број, доказати да међу $2p - 1$ целих бројева постоји p чији је збир дељив са p .
19. (*Ердош-Гинзбург-Зивова теорема*) Ако је n природан број, доказати да међу $2n - 1$ целих бројева постоји n чији је збир дељив са n .
20. Низ природних бројева (x_i) задовољава $x_1 = 1$ и $x_n < x_{n+1} \leq 2n$ за све n . Доказати да за сваки природан број k постоје индекси r, s за које је $x_r - x_s = k$.
21. Дато је k природних бројева $a_1 < a_2 < \dots < a_k \leq n$, где је $k > [\frac{n+1}{2}]$. Доказати да постоје индекси p, q за које је $a_p + a_1 = a_q$.
22. Природни бројеви $a_1 < a_2 < \dots < a_k \leq n$ су такви да ниједан не дели производ осталих. Доказати да је $k \leq \pi(n)$, где $\pi(n)$ представља број простих бројева не већих од n .
23. Доказати да међу било којих $n + 1$ природних бројева не већих од $2n$ постоје два таква да је један од њих дељив другим.
24. Нека су $a_1, a_2, \dots, a_k \leq n$ природни бројеви такви да је $[a_i, a_j] > n$ за све различите i, j . Доказати да је $\sum_{i=1}^k \frac{1}{a_i} < \frac{3}{2}$.
25. Нека су $a_1 < a_2 < \dots < a_n < 2n$ природни бројеви, од којих ниједан није дељив неким другим. Ако је $3^k < 2n < 3^{k+1}$, доказати да је $a_1 \geq 2^k$.
26. Дат је природан број $n > 1$. Одредити највеће m за које је могуће изабрати n бројева из скupa $\{1, 2, \dots, 2n\}$ тако да је НЗС свака два већи или једнак m .
27. Нека су $a_1, a_2, \dots, a_k$ различити природни бројеви такви да је $[a_i, a_j] \leq n$ за свака два индекса i, j . Доказати да је $k \leq 2[\sqrt{n}]$.
28. Да ли постоји константа $c > 1$ тако да за свако довољно велико n постоје различити природни бројеви $a_1, \dots, a_k$, $k \geq c\sqrt{n}$, такви да је $[a_i, a_j] \leq n$ за све i, j ?
29. Нека је $A = \{a_1, a_2, \dots, a_n\}$ скуп од n природних бројева такав да су збиром елемената по свим подскуповима скупа A различити. Доказати да је $\frac{1}{a_1} + \frac{1}{a_2} + \dots + \frac{1}{a_n} < 2$.
30. Низ природних бројева $a_1, a_2, \dots$ задовољава услов $0 < a_{n+1} - a_n \leq 100$ за свако n . Доказати да постоје различити индекси p, q такви да $a_p | a_q$.

~~~~~

Решења

1. Претпоставимо супротно. Означимо дати број са $n = \overline{a_{24}a_{23}\dots a_1a_0}$. Ако је $a_i = a_j = a_k$ за неке различите i, j, k , онда је $10^i + 10^j \equiv 10^i + 10^k \equiv 10^j + 10^k \equiv -n \pmod{7}$, одакле је $10^i \equiv 10^j \equiv 10^k \equiv -\frac{n}{2} \pmod{7}$. Како је низ $1, 10, 10^2, \dots, 10^{24}$ периодичан са периодом 6, у њему се сваки остатак по модулу 7 (па тако и $-\frac{n}{2}$) појављује највише пет пута. Следи да се највише једна цифра може појавити више од двапут, а ни она не може више од пет пута. Али тада n може да има највише $8 \cdot 2 + 5 = 21$ цифара, контрадикција.
2. Простих бројева не већих од 26 има 9. Нека су $x_n = 2^{a_{n1}}3^{a_{n2}}\dots 23^{a_{n9}}$, $n = 1, \dots, 1985$, елементи скупа M . Производ $x_m x_n$ је квадрат ако и само ако је $a_{mi} \equiv a_{ni} \pmod{2}$ за $i = 1, \dots, 9$. Како могућих деветорки $(a_{n1}, \dots, a_{n9})$ има 512, један по један можемо изабрати $736 = [\frac{1985-512}{2}]$ дисјунктних парова елемената из M чији су производи квадрати. На исти начин закључујемо да међу тих 736 квадрата постоје два чији је производ четврти степен.
3. У сваком од дисјунктних подскупова $\{1, 4, 9\}$, $\{2, 6, 12\}$, $\{3, 5, 15\}$ и $\{7, 8, 14\}$ производ елемената је квадрат. Зато је $|M| \leq 11$. Претпоставимо да је $|M| = 11$. Тада $10 \in M$ и ниједан од дисјунктних скупова $\{1, 4, 9\}$, $\{2, 5\}$, $\{6, 15\}$, $\{7, 8, 14\}$ није подскуп M . Следи да је $\{3, 12\} \subset M$, па ниједан од $\{1\}$, $\{4\}$, $\{9\}$, $\{2, 6\}$, $\{5, 15\}$ и $\{7, 8, 14\}$ није подскуп M : одатле је $|M| \leq 9$, контрадикција. Према томе, $|M| \leq 10$. Овај број се достиже за $M = \{1, 4, 5, 6, 7, 10, 11, 12, 13, 14\}$.
4. Дати скуп садржи 19 простих бројева. Претпоставимо да смо одабрали 7 сложених. Само један сложен број из датог скupa није делјив ни са једним од бројева 2, 3, 5, 7, 11 (то је број $13^2 = 169$), што значи да је најмањи прост делилац исти за бар два од тих бројева. Закључујемо да је међу одабраним бројевима највише 6 сложених, што укупно даје 25 изабраних бројева. Пример је скуп простих бројева из датог скупа заједно са бројевима $2^7, 5^3, 11^2, 13^2, 3 \cdot 37, 7 \cdot 17$.
5. Нека је $a_1 < a_2 < \dots < a_8$. Посматрајмо разлике $a_2 - a_1, a_3 - a_2, \dots, a_8 - a_7$ и $a_3 - a_1, a_4 - a_2, \dots, a_8 - a_6$. Њихов збир је $2a_8 + a_7 - a_2 - 2a_1 \leq 46$. С друге стране, ако се ниједна од ових 13 разлика не појављује трипут, онда је њихов збир најмање $2(1+2+3+4+5+6) + 7 = 49$, контрадикција.
6. Посматрајмо све збирове облика $a_i + a_j$, $i < j$. Тих збирова има 5050, па ако су нека два једнака по модулу 5050, завршили смо; у супротном су сви ови збирови различити по модулу 5050, па је њихов збир конгруентан $0 + 1 + 2 + \dots + 5049 \pmod{5050}$ што је непарно. С друге стране, збир ових збирива је једнак $100(a_1 + a_2 + \dots + a_{101})$, дакле паран, што је контрадикција.
7. Посматрајмо скуп $D = \{x-y \mid x, y \in A\}$. Његова кардиналност није већа од $101 \cdot 100 + 1$. Скупови $A + t_i$ и $A + t_j$ су дисјунктни ако и само ако $t_i - t_j \notin D$.
Одабраћемо индуктивно 100 елемената $t_1, \dots, t_{100}$. Елемент t_1 бирајмо произвољно из скупа $S \setminus D$ (он постоји јер је $|S| > |D|$). Претпоставимо да смо одабрали елементе $t_1, \dots, t_k \in S$ ($k \leq 99$) тако да разлика никоја два није у скупу D . За t_{k+1} можемо узети било који елемент скупа S који не припада унији скупова $t_1 + D, t_2 + D, \dots, t_k + D$ (такав елемент постоји јер та унија има највише $k(101 \cdot 100 + 1) \leq 999999$ елемената).
8. Међу 11 узастопних елемената $x, x+1, \dots, x+10$ скупа $\{1, \dots, 2011\}$, највише 5 је у S . Заиста, у супротном нека два узастопна од елемената $x, x+4, x+8, x+1, x+5, x+9, x+2, x+6, x+10, x+3, x+7, x$ леже у S , што је немогуће.
Због $2011 = 11 \cdot 183 - 2$ следи да је $|S| \leq 5 \cdot 183 = 915$. Овај број се достиже ако се узме $S = \{x \mid 1 \leq x \leq 2011, x \equiv 1, 3, 4, 6, 9 \pmod{11}\}$.

9. Претпоставимо да је могуће. Поделимо бројеве на два скупа: $A = \{504, 505, \dots, 1510\}$ и $B = \{1, 2, \dots, 503, 1511, 1512, \dots, 2013\}$. Два елемента скупа B не могу бити суседна. Осим тога, бројеви 504 и 1510, који леже у A , нису суседни и имају бар по једног суседа из A . Следи да је $1007 = |A| \geq |B| + 2 = 1008$, контрадикција.
10. Ако је $a + 99b = c$, онда бар два од бројева a, b, c имају исти степен двојке у канонској факторизацији. Сада у i -ти подскуп ставимо све бројеве облика $2^n a$, где $2 \nmid a$ и $n \equiv i \pmod{100}$.
11. Претпоставимо супротно. Нека без смањења општости $1, 2, \dots, k-1 \in A$ и $k \in B$. Посматрајмо неки елемент $x \in C$. Број $x-1$ ($x \geq 3$ јер $2 \notin C$) очигледно није у B ; претпоставимо да је $x-1 \in C$. Тада елемент $x-k$ није у A због $(x-k)+k = x$, и није у B због $x-k+(k-1) = x-1$. Слично, $x-k-1$ није у A нити у B због $(x-k-1)+k = (x-1)$ и $(x-k-1)+1 = (x-k)$. Следи $x-k-1, x-k \in C$. Индукцијом добијамо $x-ik-1, x-ik \in C$ за све дозвољене $i = 0, 1, \dots$, што није тачно за нпр. $i = \lceil \frac{x-1}{n} \rceil$ јер је тада $x-ik \in \{1, \dots, k\}$.
- Овим смо показали да из $x \in C$ следи $x-1 \in A$. То значи да је $C = \{y+1 \mid y \in A\}$, али то не важи јер је $1 \in A$ и $2 \in B$. Ова контрадикција завршава доказ.
12. Претпоставимо да такво n постоји. Очигледно је $n \geq 3$. Посматрајмо различите елементе $a, b \in A_1$ и цео број $c > \max(-a, -b)$. Показаћемо да $a+c$ и $b+c$ леже у истом подскупу. Претпоставимо да нпр. $a+c \in A_1$ и $b+c \in A_3$, и посматрајмо произвољне елементе $x_i \in A_i$, $i = 3, \dots, n$. Како су $a+x_3+\dots+x_n, b+x_3+\dots+x_n \in A_2$, збир $s = (a+c)+(b+x_3+\dots+x_n)+x_4+\dots+x_n = (a+x_3+\dots+x_n)+(b+c)+x_4+\dots+x_n$ с једне стране лежи у A_3 , а с друге у A_1 , контрадикција. Слично, ако $a+c \in A_2$ и $b+c \in A_3$, онда $s = a+(b+c)+x_4+\dots+x_n$ припада A_2 , али $s = b+(a+c)+x_4+\dots+x_n \in A_3$, опет контрадикција.
- За $i = 1, \dots, n$ одаберимо $x_i \in A_i$ и нека је $s = x_1 + \dots + x_n$ и $y_i = s - x_i$. Тада је $y_i \in A_i$. По претходном, $2x_i = x_i + x_i$ је у истом скупу као $x_i + y_i = s$. Следи да су сви бројеви $2x_i$, $i = 1, \dots, n$, у истом скупу; следи да су сви парни бројеви у истом скупу, рецимо A_1 . Слично, $2x_i + 1 = (x_i + 1) + x_i$ и $(x_i + 1) + y_i = s + 1$ су у истом скупу за $i = 1, \dots, n$; тј. сви непарни бројеви већи од 1 су у истом скупу, рецимо A_2 . Такође је $3-2=1 \in A_2$, али онда су $A_3, \dots, A_n$ празни, контрадикција.
13. Претпоставимо да је могуће такво растављање на три подскупа X, Y и Z . Један од ових подскупова, рецимо X , садржи бар шест елемената: $a_1, a_2, \dots, a_6$, међу којима је a_6 највећи. Ниједна од пет разлика $a_6 - a_1, \dots, a_6 - a_5$ не лежи у X , па један од подскупова Y, Z , рецимо Y , садржи бар три од њих - нека су то $b_i = a_6 - a_i$, $i = 1, 2, 3$. Разлике $b_1 - b_2, b_2 - b_3$ и $b_1 - b_3$ нису ни у X ни у Y , па морају да леже у Z , али збир прве две је једнак трећој, контрадикција. Према томе, $n \geq 4$.
- Даћемо пример четири подскупа са траженим својством, не захтевајући да буду дисјунктни. За $k = 1, 2, 3, 4$, нека је $A_k = \{x \in M \mid x \equiv m \pmod{3^k}, \frac{1}{2} \cdot 3^{k-1} < m \leq 3^{k-1}\}$. Унија ових подскупова је цео M , а збир два елемента истог скупа A_k није у A_k : заиста, ако су a, b конгруентни неком броју у интервалу $(\frac{1}{2}3^{k-1}, 3^{k-1}] \pmod{3^k}$, онда је $a+b$ конгруентан броју у интервалу $(3^{k-1}, 2 \cdot 3^{k-1}]$.
14. За фиксирано k , тврђење доказујемо индукцијом по n . За $n = k$ тврђење је тривијално; нека је $n > k$. Нека је $x_1 < x_2 < \dots < x_n$. По индуктивној претпоставци, збирива који не укључују x_n има бар $k(n-1-k)+1$. Посматрајмо збире по k од бројева $x_{n-k}, x_{n-k+1}, \dots, x_n$. Оваквих збирива има k , а већи су од свих претходно наведених. Овако имамо укупно бар $k(n-1-k)+1+k = k(n-k)+1$ различитих збирива.
15. Индуктивно преуређимо ове бројеве у низ $b_1, b_2, \dots, b_{2000}$ тако да све парцијалне суме $s_n = b_1 + b_2 + \dots + b_n$ припадају интервалу $[-999, 1000]$. Ако се међу сумама s_n појављује нула, доказ је готов. У супротном, суме s_n узимају највише 1999 различитих

вредности, па постоје две једнаке, рецимо $s_m = s_n$, $m < n$, а тада је $s_n - s_m = b_{m+1} + \dots + b_n = 0$.

16. Показујемо индукцијом по k да се међу производима по неколико од бројева $a_1, \dots, a_k$ (или ниједног: тада је производ 1) по модулу p појављује бар $k+1$ различитих.

За $k=1$ то је тачно: то су производи 1 и a_1 , јер је $a_1 \not\equiv 1 \pmod{p}$ по услову задатка. Претпоставимо да је тачно за $k-1$ и означимо тих k производа са $p_1, p_2, \dots, p_k$. Како је $a_k p_1 \cdot a_k p_2 \cdots a_k p_k \not\equiv p_1 p_2 \cdots p_k \pmod{p}$ због $a_k^k \not\equiv 1$, бар један од производа $a_k p_i$ ($i = 1, \dots, k$) се не појављује међу p_i -овима: нека је то $p_{k+1} = a_k p_j$. Индукција је готова.

17. Тврђење је тачно за $k=2$. Претпоставимо да важи за $k < p$ и докажимо га за $k+1$. Нека је $A = \{a_1, a_2, \dots, a_{2k+1}\}$. Можемо да претпоставимо да су $a_{2k} = b$ и a_{2k+1} два најчешћа (различита) остатка по модулу p међу овим бројевима. Скуп $A' = \{a_1, \dots, a_{2k-1}\}$ задовољава услове индукције, па се по индуктивној претпоставци међу збирома по k елемената тог скupa појављује бар k различитих по модулу p : нека су то $s_1, s_2, \dots, s_k$. Тада су $\{b+s_1, \dots, b+s_k\}$ и $\{c+s_1, \dots, c+s_k\}$ скупови од по k различитих збирива $k+1$ елемената скupa A . Довољно је показати да су ови скупови различити. Међутим, то одмах следи јер њихови збирни елеменати нису исти по модулу p .

18. Ако међу датим бројевима постоји p са истим остатком по модулу p , њихов збир је дељив са p . Ако таквих p бројева не постоје, тврђење следи из претходног задатка за $k=p$.

19. За прост број $n=p$ тврђење је доказано у претходном задатку. Зато претпоставимо да је $n=m$ сложен и да је тврђење теореме тачно за $n < m$.

Нека је $m=pr$, где је p прост број. На основу тврђења за $n=p$, међу датих $2n-1$ бројева може се (једна по једна) одабрати $2r-1$ дисјунктних p -торки са збиром дељивим са p . Међу ових $2r-1$ збирива подељених са p , по индуктивној претпоставци, неких r даје збир дељив са r . Овако смо одабрали r p -торки, тј. укупно m бројева, чији је збир дељив са $pr=m$.

20. Скуп $\{x_1, x_2, \dots, x_{k+1}\}$ је подскуп скupa $\{1, 2, \dots, 2k\}$, и у њему је бар један од парова $\{i, k+i\}$ ($i=1, \dots, k$) цео садржан.
21. Претпоставимо супротно. Тада свих $2k-1$ бројева $a_1, \dots, a_k$ и $a_2-a_1, \dots, a_k-a_1$ морају бити различити, што је немогуће јер је $2k-1 > n$.
22. Свако a_i има неки прост делилац p_i такав да $p_i^{r_i} \mid a_i$ и $p_i^{r_i}$ не дели производ осталих. Самим тим, у сваком од датих бројева изузев a_i , експонент уз p_i је мањи од r_i . Броју a_i придржујемо прост број p_i . Сваки прост број је придржен највише једном од датих бројева, одакле следи тврђење.
23. Напишемо сваки од датих бројева у облику $a_i = 2^{r_i}b_i$, где је $r_i \geq 0$ и b_i непаран ($i=1, 2, \dots, n+1$). Пошто за b_i има n могућности, за неке $i \neq j$ је $b_i = b_j$. Тада један од бројева a_i, a_j дели други.
24. По претходном задатку је $k \leq \lceil \frac{n+1}{2} \rceil$. За свако a_i , ниједан од бројева ba_i , $b=1, 2, \dots, \lceil \frac{n}{a_i} \rceil$ није међу датим бројевима. При том су сви овакви бројеви ba_i ($i=1, \dots, k$, $b \leq \lceil \frac{n}{a_i} \rceil$) различити. Зато је $\sum_i \lceil \frac{n}{a_i} \rceil \leq n-1$, а одатле је $\sum_i \frac{n}{a_i} \leq n-1+k \leq \frac{3}{2}n$. Дељењем са n добијамо тражену неједнакост.
25. Нека је $a_k = 2^{r_k}b_k$, где је $r_k \geq 0$ цео и $b_k \leq 2n-1$ непаран број. Међу b_k никоја два нису једнака, па су b_k -ови тачно бројеви $1, 3, 5, \dots, 2n-1$ неким редом. Нека је $3^r < \frac{2n}{b_1} < 3^{r+1}$. Како се међу b_i -овима налазе сви бројеви $b_1, 3b_1, 3^2b_1, \dots, 3^rb_1$, међу бројевима a_i се налази број облика $u_i = 2^{q_i}3^ib_1$ за свако $i=0, 1, \dots, r$, при чему је $u_0 = a_1$. Из услова задатка је $q_0 > q_1 > \dots > q_r \geq 0$, одакле је $q_0 \geq r$. Зато је

$a_1 = 2^{q_0} b_1 \geq 2^r b_1 > 2^r \cdot \frac{2n}{3^{r+1}} > 2^r 3^{k-r-1}$. За $r \leq k-3$ одавде следи $a_1 > 2^k$. Такође, за $r \geq k-2$ и $c_1 \geq 5$ је $a_1 \geq 2^{k-2} c_1 > 2^k$.

Остаје само случај $c_1 = 1$ или $c_1 = 3$. Опет, међу бројевима a_i се налази број облика $u_i = 2^{q_i} 3^i$ за свако $i = 0, 1, \dots, k$, и $a_1 \in \{u_0, u_1\}$. Као и малопре, $q_i \geq k-i$, па је $u_i \geq 2^{k-i} 3^i \geq 2^k$ и одатле $a_1 \geq 2^k$.

26. Одговор је $k = 6(\lceil \frac{n}{2} \rceil + 1)$ за $n \neq 4$ и $k = 24$ за $n = 4$.

Нека су $a_1, \dots, a_n$ изабрани бројеви. За свако i постоји $m_i \in \mathbb{N}$ такво да је $n < m_i a_i \leq 2n$. Ако је $m_i a_i = m_j a_j$ за неке $i \neq j$, онда је $\text{nzs}(a_i, a_j) \leq m_i a_i \leq 2n$. Зато надаље претпостављамо да је $\{m_i a_i \mid 1 \leq i \leq n\} = \{n+1, \dots, 2n\}$. За $n \notin \{2, 4\}$ бројеви $2(\lceil \frac{n}{2} \rceil + 1)$ и $3(\lceil \frac{n}{2} \rceil + 1)$ су у скупу $\{n+1, \dots, 2n\}$, па је њихов НЗС једнак $6(\lceil \frac{n}{2} \rceil + 1)$. То важи и за $n = 2$, док за $n = 4$ имамо $\min\{\text{nzs}(i, j) \mid 5 \leq i < j \leq 8\} = 24$.

Сада ћемо показати да за све $n < i < j \leq 2n$ важи $\text{nzs}(i, j) \geq 6(\lceil \frac{n}{2} \rceil + 1)$. Као је $j < 2i$, имамо $\text{nzs}(i, j) \geq 3i$. Притом је $\text{nzs}(i, j) = 3i$ само ако је $j = \frac{3}{2}i$ и i је парно, док је у супротном $\text{nzs}(i, j) \geq 4i > 4n$. Као је $2(\lceil \frac{n}{2} \rceil + 1)$ најмањи паран број већи од n , тврђење следи.

27. Означимо $m = \lceil \sqrt{n} \rceil$. Довољно је доказати да највише m бројева a_i лежи у интервалу $[m+1, n]$. За ово ћемо показати да, за свако $r = 1, 2, \dots, m$, највише једно a_i припада интервалу $(\frac{n}{r+1}, \frac{n}{r}]$. Претпоставимо супротно, да је $\frac{n}{r+1} < a_i < a_j \leq \frac{n}{r}$. Тада је $[a_i, a_j] = \frac{a_i a_j}{(a_i, a_j)} \geq \frac{a_i a_j}{a_j - a_i} > \frac{n^2/r(r+1)}{n/r - n/(r+1)} = n$, контрадикција.

Напомена. Уз мало више пажње, на сличан начин се може показати да је $k \leq 1,9\sqrt{n}$.

28. Постоји. Одаберимо све природне бројеве из интервала $[1, \sqrt{\frac{n}{2}}]$ и све парне из интервала $(\sqrt{\frac{n}{2}}, \sqrt{2n}]$. Ови бројеви задовољавају услов задатка, а има их бар $\lceil \sqrt{\frac{n}{2}} \rceil + \lfloor \sqrt{\frac{n}{2}} \rfloor - \lfloor \sqrt{\frac{n}{8}} \rfloor \geq \frac{3}{4}\sqrt{2} \cdot \sqrt{n} - 2$, где је $\frac{3}{4}\sqrt{2} \approx 1,06$.
29. Нека је $a_1 < a_2 < \dots < a_n$. Означимо $x_i = a_i - 2^i$ и $y_i = \frac{1}{2^i a_i}$. Тада је $a_1 + \dots + a_k \geq 2^k - 1 = 1 + 2 + 2^2 + \dots + 2^{k-1}$ за све k , тј. $x_1 + \dots + x_k \geq 0$. Сада имамо $\sum_i (\frac{1}{2^i} - \frac{1}{a_i}) = \sum_i x_i y_i = (y_1 - y_2)x_1 + (y_2 - y_3)(x_1 + x_2) + \dots + (y_{n-1} - y_n)(x_1 + \dots + x_{n-1}) + y_n(x_1 + \dots + x_n) \geq 0$.

30. Претпоставимо супротно. Показаћемо индукцијом по k да за свако $k \in \mathbb{N}$ постоји скуп T_k од 100 узастопних природних бројева такав да је бар k елемената скупа T_k дељиво неким чланом низа (a_n) . За $k = 101$ имаћемо контрадикцију.

За $k = 1$ довољно је узети $T_1 = \{a_1, a_1 + 1, \dots, a_1 + 99\}$. Претпоставимо да постоји T_k за неко k и дефинишемо $P = \prod_{a_i < \max T_k} a_i$ и $X = \{t + P \mid t \in T_k\}$. Бар k елемената скупа X дељиво је неким бројем из S_k : заиста, ако $a_i \mid t$ за $t \in T_k$, онда $a_i \mid t + P$. Шта више, по услову задатка скуп X садржи бар један члан низа a_m , и он није дељив ниједним чланом низа мањим од себе. Зато можемо узети $T_{k+1} = X$ и индукција је завршена.